

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky



Bakalářská práce

Daňové aspekty odepisování dlouhodobého majetku

Denisa Weissová

© 2022 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Denisa Weissová

Ekonomika a management

Název práce

Daňové aspekty odepisování dlouhodobého majetku

Název anglicky

Tax aspects of depreciation of fixed assets

Cíle práce

Hlavním cílem závěrečné práce je zhodnocení problematiky odepisování dlouhodobého majetku v obchodních korporacích v České republice a vliv daňových a účetních odpisů na základ daně při výpočtu daně z příjmů právnických osob.

Metodika

Bakalářská práce bude členěna na část teoretickou a analytickou. V teoretické části budou vysvětleny odborné pojmy a kategorie z oblasti odpisové politiky. Literární rešerše bude zpracována na základě relevantních zdrojů dat, aktuálního znění zákonů, vyhlášek a odborných publikací s využitím metody sekundárního sběru dat a deskripce. V analytické části budou zhodnoceny metody odepisování dlouhodobého majetku na konkrétních příkladech vč. vlivu volby odpisové metody na výsledek hospodaření. V analytické části bude využita metoda analýzy dokumentu a komparace.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran textu bez příloh

Klíčová slova

účetní odpisy, daňové odpisy, dlouhodobý hmotný majetek, dlouhodobý nehmotný majetek, pořízení, vyřazení, výsledek hospodaření, daňový základ

Doporučené zdroje informací

CHALUPA, R. Abeceda účetnictví pro podnikatele 2016. 14. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2016, 2016. Účetnictví. ISBN 978-80-7554-001-0

MARKOVÁ, Hana. Daňové zákony – úplná znění platná k 1. 1. 2019. Praha: GRADA publishing, 2019. ISBN: 978-80-271-2274-5

PELC, Vladimír. Daňové odpisy: strategie pro podnikatelskou praxi firem a podnikatelů. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2011, xiii, 204 s. Beckova edice právo a hospodářství. ISBN 9 8-80-7400-387-5

PRUDKÝ, Pavel a Milan LOŠTÁK. Hmotný a nehmotný majetek v praxi. 18. Anag, 2019. ISBN 978-80-7554-219-9

VALOUCH, P. Účetní a daňové odpisy 2012, 7. vydání. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-7713-9

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Dobroslava Pletichová

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 19. 11. 2021

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 22. 11. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Daňové aspekty odepisování dlouhodobého majetku" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.03.2022 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Dobroslavě Pletichové za odborné vedení, vstřícný přístup, cenné rady a připomínky. Dále bych ráda poděkovala svojí rodině za podporu a mojí sestře za mentoring při psaní této práce.

Daňové aspekty odepisování dlouhodobého majetku

Abstrakt

Cílem této bakalářské práce je popsat všechny důležité aspekty v odepisování dlouhodobého majetku v obchodních společnostech v České republice a navrhnout vhodná doporučení odpisových metod fiktivní firmě.

V teoretické části jsou vymezeny důležité pojmy a definice týkající se dlouhodobého majetku, jeho pořízení, způsoby oceňování a evidence. Podrobný popis členění je doplněn o charakteristické znaky daňového prostředí pro odpis dlouhodobého majetku za pomoci platné legislativy České republiky. V neposlední řadě jsou zde vysvětleny využívané účetní metody odepisování. Literární rešerše se opírá o české prameny.

Analytická část této práce aplikuje získané teoretické poznatky do praxe. Metodika výzkumu je založena na výpočtech modelových příkladů odepisování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.

Výsledkem práce je identifikace vhodných odpisových metod a vytvoření vlastního návrhu doporučení fiktivní firmě s ohledem na daňové efekty.

Klíčová slova: daňové odpisy, daňový štít, dlouhodobý hmotný majetek, dlouhodobý nehmotný majetek, účetní odpisy, vstupní cena, výsledek hospodaření

Tax aspects of depreciation of fixed assets

Abstract

The target of this bachelor thesis is to describe all important aspects in depreciation long-term assets in companies in the Czech Republic and propose suitable recommendation of depreciation methods to a fictitious company.

The theoretical part defines important terms and definitions related to long-term assets, their acquiring, methods of valuation and registration. Detailed description the division is supplemented by the characteristic features of the tax environment for the depreciation of long-term property using the valid legislation of the Czech Republic. Last but not least, there are explanation of the accounting methods of depreciation used. Literary research is based on Czech sources.

The analytical part of this thesis applies the acquired theoretical knowledge into practice. Methodology of the research is based on calculations of model examples of depreciation of long-term assets and intangible assets.

The result of the work is the identification of suitable depreciation methods and the creation of your own a draft recommendation to a fictitious company with regard to tax effects.

Keywords: tax depreciation, tax shield, tangible fixed assets, intangible fixed assets, accounting depreciation, initial price, economic result

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl.....	13
2.2 Metodika.....	13
3 Teoretická východiska	17
3.1 Dlouhodobý majetek	17
3.1.1 Dlouhodobý hmotný majetek	18
3.1.1.1. Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný	18
3.1.1.2. Dlouhodobý hmotný majetek neodepisovaný	20
3.1.2 Dlouhodobý nehmotný majetek.....	20
3.1.3 Dlouhodobý finanční majetek.....	22
3.2 Pořízení dlouhodobého majetku	22
3.2.1 Způsoby pořízení dlouhodobého majetku	23
3.3 Technické zhodnocení.....	23
3.4 Oceňování dlouhodobého majetku.....	24
3.4.1 Základní způsoby ocenění majetku.....	25
3.5 Evidence dlouhodobého majetku	26
3.6 Vyřazení majetku	26
3.6.1 Způsoby vyřazení	27
3.7 Odepisování dlouhodobého majetku.....	27
3.7.1 Účetní odpisy	30
3.7.1.1. Časová metoda účetních odpisů.....	30
3.7.1.2. Výkonová metoda účetních odpisů	32
3.7.1.3. Komponentní odpisování	32
3.7.2 Daňové odpisy	34
3.7.2.1. Rovnoměrné odpisování.....	35
3.7.2.2. Zrychlené odpisování	36
3.7.3 Odpisování dlouhodobého nehmotného majetku.....	37
3.8 Vliv odpisů na výsledek hospodaření.....	38
3.8.1 Výsledek hospodaření	38
3.9 Daňový štít.....	39
4 Vlastní práce	40
4.1 Charakteristika společnosti	40
4.1.1 Interní odpisový plán pro dlouhodobý majetek	40

4.1.2	Modelové příklady odpisování dlouhodobého majetku	41
4.1.2.1.	Odepisování osobního automobilu	41
4.1.2.2.	Odpisování budovy	43
4.1.2.3.	Odpisování počítače	44
4.1.2.4.	Odepisování plnicí linky	45
4.1.2.5.	Odpis softwaru	47
5	Výsledky a diskuze	48
5.1	Zhodnocení výsledků	48
6	Závěr	50

1 Úvod

Bakalářská práce se zabývá dlouhodobým majetkem podniku a rozdíly mezi odpisy z účetního a daňového hlediska. Dlouhodobý majetek je nedílnou součástí podnikatelské činnosti. Je využíván k činnosti společnosti, aby přinesl ekonomický prospěch. Rozděluje se na dlouhodobý hmotný, nehmotný a finanční.

Základní charakteristika dlouhodobého majetku spočívá v tom, že v podniku je déle než jeden rok. Opotřebovává se postupně a slouží k opakovanému použití. Hodnota majetku na základě opotřebení klesá. Trvalé snížení hodnoty majetku se nazývá odpis a pro podnik představuje náklad. Odepisování majetku rozkládá cenu pořízení jako nákladovou položku do více účetních období.

Z pohledu státu mají odpisy majetku funkce fiskální a rozvojovou. Fiskální funkce znamená, že odpisy mají schopnost ovlivňovat výši příjmů státního rozpočtu z daně z příjmů. Funkce rozvojová spočívá v tom, že pokud stát umožní podnikatelům rychle odepisovat majetek, společnost to evokuje k zavedení moderních technologií a obměně dlouhodobého majetku ve společnosti.

Účetní odpisy jsou povinné pro účetní jednotku. Používají se u odepisování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku dle zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. Odpisy vyjadřují skutečnou míru opotřebení dlouhodobého majetku. Pro účetní jednotku je důležité stanovit správnou metodu odepisování, odpisovou skupinu a dobu odepisování, pro každý majetek, který podnik pořídí. Odpis se počítá nejčastěji za každý měsíc v daném účetním období. Do odpisového plánu se uvádí suma měsíčních odpisů, za které se majetek odepisoval.

Daňové odpisy na rozdíl od účetních odpisů se provádí jen jednou za rok. Doba odepisování se řídí zákonem č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů. Majetek po uplynutí doby je zcela odepsán. Zákon uvádí 6 odpisových skupin, kde se stanovuje minimální doba odepisování u každé skupiny a jaký druh majetku se do skupin řadí.

Účetní a daňové odpisy se v praxi mohou lišit. Důsledkem je doba a způsob odepisování. Výsledek hospodaření je ovlivněn rozdílem mezi daňovými a účetními odpisy. Odpisy mají charakter ovlivnit i základ daně, který slouží k výpočtu daně z příjmů.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl

Hlavním cílem závěrečné práce je zhodnocení problematiky odepisování dlouhodobého majetku v obchodních společnostech v České republice a vliv daňových a účetních odpisů na základ daně při výpočtu daně z příjmů právnických osob.

2.2 Metodika

Bakalářská práce bude členěna na část teoretickou a analytickou. V teoretické části budou vysvětleny odborné pojmy a kategorie z oblasti odpisové politiky.

Literární rešerše bude zpracována na základě relevantních zdrojů dat, aktuálního znění zákona o daních z příjmů č. 568/1992 Sb., a zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb., vyhlášek a odborných publikací s využitím metody sekundárního sběru dat a deskripce.

V analytické části budou zhodnoceny metody odepisování dlouhodobého majetku na konkrétních příkladech vč. vlivu volby odpisové metody na výsledek hospodaření. V analytické části bude využita metoda analýzy dokumentu a komparace.

Výpočty daňových odpisů vychází z maximálních odpisových sazeb a koeficientů, které jsou ke každé odpisové skupině přiděleny.

Tabulka č. 3 Odpisové sazby pro rovnoměrné odepisování

Odpisová skupina	v prvním roce odpisování (%)	v dalších letech odpisování (%)	pro zvýšenou vstupní cenu (%)
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5,0
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2,0

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona o dani z příjmů §31

Tabulka č.4 Odpisové koeficienty pro zrychlené odepisování

Odpisová skupina	Koeficient pro první rok odepisování	Koeficient pro další roky odepisování	Koeficient pro zvýšenou vstupní cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona o dani z příjmů §32

Vzorce pro daňové odepisování:

Rovnoměrné odepisování

Roční odpis v prvním roce odepisování

$$Roční\ odpis = \frac{VC \times OS1}{100} \quad (1)$$

Roční odpis v dalších letech odepisování

$$Roční\ odpis = \frac{VC \times OS2}{100} \quad (2)$$

Roční odpis po provedeném technickém zhodnocení

$$Roční\ odpis = \frac{ZVC \times OSZ}{100} \quad (3)$$

VC - vstupní cena majetku (Kč)

OS1- roční odpisová sazba v prvním roce odepisování

OS2- roční odpisová sazba v dalších letech odepisování

ZVC - zvýšená vstupní cena o technické zhodnocení (Kč)

OSZ- roční odpisová sazba pro zvýšenou vstupní cenu

Zrychlené odpisování

Odpis v prvním roce odpisování

$$\text{Roční odpis} = \frac{VC}{K1} \quad (4)$$

Odpis v dalších letech odpisování

$$\text{Roční odpis} = \frac{2 \times ZC}{Kx - n} \quad (5)$$

VC - vstupní cena majetku (Kč)

K1 - koeficient pro zrychlené odpisování v prvním roce

ZC - zůstatková cena (Kč)

Kx - koeficient pro zrychlené odpisování v dalších letech odpisování

n - počet let, po které byl majetek již odpisován

Vybrané vzorce pro účetní odpisování:

Časová metoda

rovnoměrné časové odpisování

$$\text{Odpis} = \frac{\text{Vstupní cena majetku}(VC)}{\text{Doba odpisování}(t)} \quad (6)$$

zrychlené degresivní účetní odpisování

$$\text{Odpis} = \frac{2 \times VC \times (t + 1 - i)}{t \times (t + 1)} \quad (7)$$

VC - vstupní cena (Kč)

t- doba odepisování (v letech)

i - rok odepisování

zpomalené progresivní účetní odpisování

$$Odpis = \frac{2 \times VC \times i}{t(t + 1)} \quad (8)$$

VC- vstupní cena (Kč)

t - doba odpisování (v letech)

i - rok odpisování

Výkonová metoda

$$Odpisový\ koeficient = \frac{VC}{PKVDV} \quad (9)$$

Roční odpis = odpisový koeficient * skutečný počet vyrobených výrobků v daném roce

(10)

VC - vstupní cena (Kč)

PKVDV - počet kusů výrobků deklarovaných výrobcem (ks)

3 Teoretická východiska

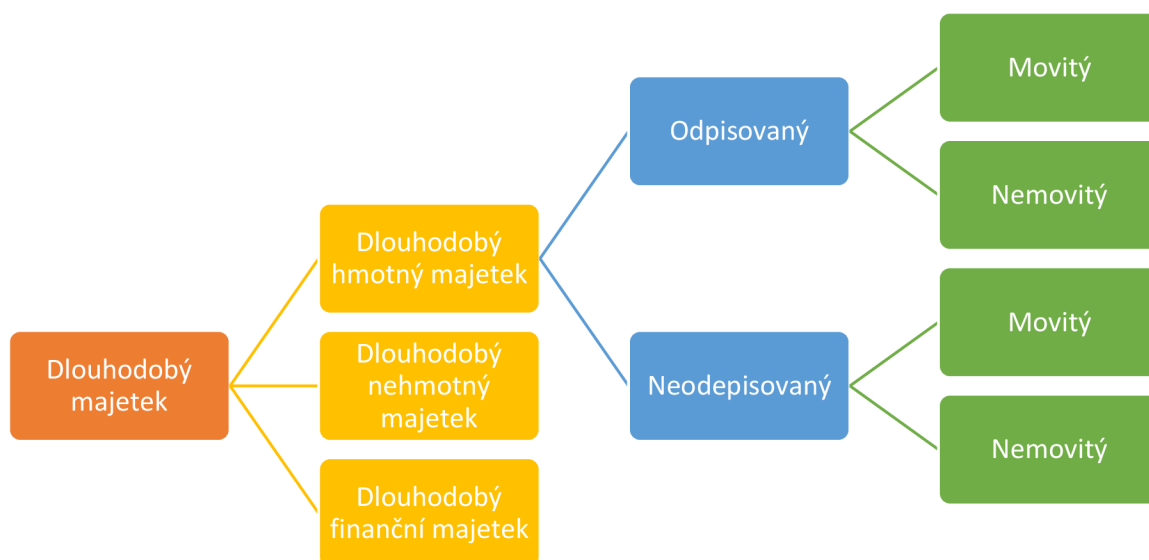
3.1 Dlouhodobý majetek

Dlouhodobý majetek je takový druh majetku podniku, který účetní jednotka bude využívat v podniku déle než jeden rok. Pořízení se uskutečňuje za účelem používání majetku. Majetek se pořizuje, aby z něj vyplýval ekonomický prospěch účetní jednotky podniku.

Dlouhodobý majetek se rozděluje na 3 skupiny, a to na hmotný (DHM), nehmotný (DNM) a finanční (DFM). Majetek je bezprostředně součástí aktiv společnosti a slouží k provozní podnikatelské činnosti po dobu jeho odepisování. Majetek je v podniku více let a spotřebovává se postupně během své doby životnosti.

U dlouhodobého majetku se opotřebení vyjadřuje pomocí odpisů, tudíž pomocí odpisů se vstupní cena dlouhodobého majetku rozděluje do nákladu firmy ve více zdaňovacích a účetních obdobích (Brychta a kol., 2017).

Ve vzorovém účetním rozvrhu se majetek podniku eviduje v účtové třídě 0 - Dlouhodobý majetek.



Zdroj: vlastní zpracování, Účetnictví pro úplné začátečníky dle Novotný (2020)

Dlouhodobý majetek má odlišná pojetí proto ho lze definovat více způsoby. Pro účely daňové je dlouhodobý majetek vymezen v zákoně o dani z příjmu. V účetnictví se majetek řídí podle Českých účetních standardů pro podnikatele č. 013 a zároveň zákonem

č. 563/1991 Sb., o účetnictví a prováděcí vyhláškou MF č 500/2002 Sb. (Skálová a kol., 2020).

3.1.1 Dlouhodobý hmotný majetek

Dlouhodobý majetek má možnost se dělit na nemovitý a movitý. Nemovitý majetek má hlavní podstatu v tom, že je fixně sloučen se zemí, přitom movitý majetek má možnost se přemístit podle požadavků a přání majitele.

Majetek lze rozdělit na 2 skupiny: a to odpisovaný a neodpisovaný. V účtovém rozvrhu se odpisovaný majetek vede v účtové třídě 02 kde představuje početnější skupiny majetku, neodpisovaný majetek se vede v účtové třídě 03. Majetek, který se neodepisuje je tvořen pozemky, uměleckými díly a sbírkami ale také nedokončený dlouhodobý hmotný majetek a k němu poskytnuté zálohy (Novotný, 2020).

3.1.1.1. Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný

Dlouhodobý hmotný majetek je takový majetek, který má hmotnou podstatu, a kdy jeho technická a provozní funkce je delší jak jeden rok. Není určen k jednorázové spotřebě pro jeho vstupní cena musí být vyšší jak 80 000 Kč podle zákona o dani z příjmu 609/2020 Sb. Aby se jednalo o samotné movité věci, musí majetek splňovat obě kritéria, pokud není jedno z kritérií splněno, jedná se o spotřební materiál nebo drobný dlouhodobý majetek.

Jejich cena se v plné výši dává do nákladu.

Účetní jednotka v podniku stanoví hodnotovou hranici drobného dlouhodobého majetku.

Díky tomu se stanoví způsob promítání drobného dlouhodobého majetku do nákladů.

Podnik může vložit do nákladů i majetek, který má hodnotu například 3 000 000 Kč (formy, obaly, přípravky), (Prudký, Lošťák, 2019).

Tabulka č. 1 Rozdělení dlouhodobého hmotného majetku odpisovaného

Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný	
nemovitý	movitý
Stavby	Hmotné movité věci a jejich soubory
Pěstitelské celky trvalých porostů	Dospělá zvířata a jejich skupiny
Jiný dlouhodobý majetek	

Zdroj: vlastní zpracování

Dlouhodobý hmotný majetek se člení:

- Stavby – zachycují se zde veškeré haly, budovy, stavby, byty, a to bez ohledu na dobu používání a vstupní cenu (Novotný, 2020).
- „*Stavby, včetně budov a dále např. důlní díla a stavby pod povrchem země, vodní díla*
- *právo stavby, není-li zbožím*
- *otvírky lomů, pískoven a klinišť*
- *technické rekultivace dle horního zákona*
- *byty a nebytové prostory určené jako jednotky dle zákona o vlastnictví bytů.*“
(Prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví pro podnikatele č.500/2002 Sb., § 7).
- Hmotné movité věci a jejich soubory – pro zařazení majetku do dlouhodobého majetku, který se odpisuje je nutné splnit následující podmínky. Jednou z nich je dodržení minimální výše vstupní ceny, kterou si stanovuje účetní jednotka ve svých vnitropodnikových směrnících. Druhá podmínka pro splnění je, aby majetek měl dobu odepisování delší než jeden rok. Nastane-li situace kdy nejsou splněny podmínky pro zařazení majetku do kategorie dlouhodobý majetek odpisovaný, je majetek neprodleně zařazen do nákladů a účtuje se jako zásoby (Landová, Kuchařová, 2014).
- Pěstitelské celky trvalých porostů – zde zahrnujeme pěstitelské celky trvalých porostů bez ohledu na vstupní cenu. Patří sem ovocné stromy, ovocné keře a trvalý porost vinic a chmelnic bez nosných konstrukcí, které jsou brány jako stavba (Štohl, 2019).
- Dospělá zvířata a jejich skupiny – „*Obsahuje dospělá zvířata a jejich skupiny (například stáda, hejna) s dobou použitelnosti delší než jeden rok a od výše ocenění určené účetní jednotkou, a to při splnění povinností stanovených zákonem, zejména respektováním principu významnosti a věrného a poctivého zobrazení majetku. O dospělých zvířatech a jejich skupinách s dobou použitelnosti delší než jeden rok nevykázaných v položce „B.II.4.2. Dospělá zvířata a jejich skupiny “ se účtuje jako o zásobách*“ (Prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví pro podnikatele č.500/2002 Sb., §7).

- Jiný dlouhodobý majetek – mezi jiný dlouhodobý majetek se zařazuje majetek u kterého se neřeší výše ocenění. Zde patří ložiska nevyhrazeného nerostu, nebo také jejich části, které byly nabyty vkladem nebo koupeny jako součást pozemku který se vymezuje průzkumem s geologickou podstatou. Mohou se zde zahrnovat věcná břemena k pozemku nebo stavbě, kterou mají výjimku užívacího práva, pokud už nejsou vykázány jako součást „stavby“ nebo položky „Zásoby“ (Prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví pro podnikatele č.500/2002 Sb., §7).

3.1.1.2. Dlouhodobý hmotný majetek neodepisovaný

Dlouhodobý hmotný majetek neodepisovaný má vlastnost takovou, že čím dál tím starší je, jeho cena se nemění nebo zvyšuje.

Takový to majetek se neodepisuje, protože neztrácí svoji hodnotu (Prudký, Lošťák, 2019).

Tabulka č. 2 Rozdělení dlouhodobého hmotného majetku neodpisovaného

Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný	
nemovitý	movitý
Pozemky	Umělecká díla a sbírky

Zdroj: vlastní zpracování

Dlouhodobý hmotný majetek neodepisovaný podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., zahrnuje:

- Pozemky –je-li majitelem účetní jednotka podniku podle katastru nemovitostí patří sem veškeré pozemky, které vlastní. Pozemky se evidují zde bez omezené výše ocenění a nejsou zbožím realitních kanceláří. Do výše ocenění evidovaných pozemků se nezahrnují části, které se evidují a následně odepisují, například pěstitelské celky trvalých porostů, stavby a ostatní dlouhodobý hmotný majetek (Novotný, 2020).
- Umělecká díla a sbírky– eviduje se zde umělecká díla a sbírky bez ohledu na výši ocenění a nejsou součástí staveb(Brychta a kol., 2017).

3.1.2 Dlouhodobý nehmotný majetek

Základní charakteristika dlouhodobého nehmotného majetku je jeho nehmotná podstata, nelze si v podstatě ho vzít do rukou. Dlouhodobý nehmotný majetek musí být

stejně jako dlouhodobý hmotný majetek v podniku déle jak jeden rok. Pro společnost je tento druh majetku stejně důležitý jako dlouhodobý hmotný majetek. Výše ocenění zde není stanoveno (Prudký, Lošťák, 2019).

Dlouhodobý nehmotný majetek se účtuje ve skupině 01.

Mezi dlouhodobý nehmotný majetek patří:

- Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje – výsledky dobře vykonané práce a činnosti v daném podniku (Štohl, 2019).

Činnosti se nesmí týkat průmyslových a ocenitelných práv (Prudký, Lošťák 2019).

- Software – software neboli programové vybavení se podílí na tvorbě a vývoji internetových webových stránkách.

Autorská práva se zde neberou v potaz (Štohl, 2019).

- Ostatní ocenitelná práva – ocenitelná práva jsou objektem průmyslového a analytického vlastnictví.

Výsledky činnosti tvůrčího duševního faktoru. Za účelem obchodování jsou tvořeny vlastní činností účetní jednotky nebo nabyty jinou osobou (Valouch, 2012).

- Goodwill – goodwill se chápe jako pozitivní nebo negativní výsledek oceněného obchodního závodu převážně nabytého koupí, oceněním majetku nebo vkladem a závazků v oblasti přeměny podniku, kromě změn právní formy a shrnutí jednotlivých přeceněných složek majetku o snížených o převzaté závazky., „*Goodwill se odpisuje rovnoměrně nejpozději do 60 měsíců od nabytí obchodního závodu do nákladů, v případě přeměny obchodní korporace se tento goodwill odpisuje do nákladů od rozhodného dne přeměny. Záporný goodwill se odpisuje rovnoměrně nejpozději do 60 měsíců od nabytí obchodního závodu do výnosů, v případě přeměny obchodní korporace se tento goodwill odpisuje do výnosu od rozhodného dne přeměny*“ (Prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví pro podnikatele č.500/2002 Sb., §7).

- Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek – zde se řadí skupina technického zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku od částky 40 000 Kč stanovené zákonem o dani z příjmů. Odepisování majetku trvá 72 měsíců a způsob odepisování je lineární neboli rovnoměrné (Prudký, Lošťák, 2019).

3.1.3 Dlouhodobý finanční majetek

Dlouhodobý finanční majetek se definuje jako takový majetek, který je v podniku déle jak jeden rok. Považuje se za aktiva nakoupená, vlastněná či půjčená za účelem dlouhodobého investování volných peněžních prostředků metodou, která poskytne očekávaný výnos. Podoba výnosu z finančního dlouhodobého majetku může být jako úrok nebo zhodnocení držených aktiv či podíl na zisku. Tento druh majetku se neodepisuje.

Do dlouhodobého finančního majetku se řadí dluhové a majetkové cenné papíry podniku. Zápůjčky, které byly poskytnuty jiným podnikatelským jednotkám se splatností déle jak 1 rok. Úvěry nebo zálohy poskytnuté za účelem pořízení dlouhodobého finančního majetku (Novotný, 2020).

3.2 Pořízení dlouhodobého majetku

Pro výpočet účetních a daňových odpisů je zprvu nezbytné stanovit hodnotu majetku, z které se následně bude odepisovat. Další důležitý hledisko je správně určit okamžik při němž se hmotný nebo nehmotný majetek z účetního a daňového hlediska skutečně udává dlouhodobým nebo nehmotným majetkem. Okamžik zařazení je nezbytný pro začátek účetního a daňového odpisování (Valouch, 2012).

Účetní jednotka má možnost si sama zvolit jakým způsobem se bude pořizovat dlouhodobý majetek. Jednotlivé způsoby mají své specifické rysy, od kterých se liší navzájem (Ryneš 2020). Pro zachycení procesu se v účetnictví používá skupina 04- Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek. Podrobněji to jsou účty Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku a Pořízení dlouhodobého hmotné majetku. Účty se v účetnictví používají proto aby se zjistila skutečná výše pořizovacích nákladů koupeného majetku (Brychta a kol., 2017).

Po zařazení majetku do užívání se z účtu ze skupiny 04 převede majetek do jednotlivých skupin majetkových účtů 01,02,03 podle toho jaký má majetek svou podstatu (Ryneš, 2020).

Jestliže nevzniknou u pořízení dlouhodobého majetku vedlejší pořizovací náklady, lze aby účetní jednotka vynechala účty skupiny 04 a majetek zaúčtovala na jednotlivé majetkové účty. Společnost, která vlastní dlouhodobý majetek se zavazuje, že bude po procesu zařazení majetku do společnosti evidován na inventárních kartách (Novotný, 2020).

3.2.1 Způsoby pořízení dlouhodobého majetku

- Pořízení majetku dodavatelským způsobem – majetek je pořízen způsobem dodavatelským na fakturu. Ve firmách se tento způsob pořízení majetku používá nejčastěji. Faktura je v hodnotě pořizovacího majetku. Pokud nevznikly žádné pořizovací výdaje, majetek lze zařadit a zaúčtovat na majetkové účty.
- Pořizování majetku ve vlastní režii – jedná se o majetek, který byl společností vyroben nebo pořízen ve vlastní režii. Náklady se skládají nejen z veškerých přímých nákladů, který bezprostředně souvisejí s vytvořením dlouhodobého majetku (mzdy, materiál) ale zahrnují se zde i nepřímě náklady
- Pořízení majetku darováním – dlouhodobý majetek může být i darovaný, je to takový druh majetku, který vstoupil do společnosti ale účetní jednotka nevyplatí žádné protiplnění (Novotný, 2020).
- Pořízení majetku z osobního vlastnictví do vlastnictví firmy
- Členové společnosti se mohou rozhodnout, že ze svého osobního vlastnictví mohou majetek poskytnout na činnosti firmy.

3.3 Technické zhodnocení

„Technickým zhodnocením se pro účely tohoto zákona rozumí vždy výdaje na dokončené nástavby, přístavby a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku, pokud převýšily u jednotlivého majetku v úhrnu 80 000 Kč. Technickým zhodnocením jsou i uvedené výdaje nepřesahující stanové částky, které poplatník na základě svého rozhodnutí neuplatní jako výdaj (náklad) podle §24 odst. 2 písm, Zb.“

Rekonstrukce v případě zákona č. 586/1992 znamená zásah do majetku u kterého nastává změna účelu nebo technických parametrů majetku. Modernizace se chápe jako rozšíření vybavenosti majetku nebo použitelnosti majetku v souladu s účelem zákona (Prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví pro podnikatele č. 586/1992 Sb., §33).

Pro technické zhodnocení dlouhodobého majetku je důležité jednoznačně stanovit, jestli se opravdu jedná o technické zhodnocení nebo jen o opravu majetku nebo údržbu. Výsledek hospodaření a základ daně je úzce ovlivňován správně určeným účetním a daňovým posouzením. Termín oprava se v účetnictví účtuje přímo na nákladové účty, jedná se o majetek, který je uveden do stavu původního nebo stavu schopného provozu. Termín údržba se používá, pokud se jedná o pravidelný servis, který zpomaluje proces fyzického opotřebení majetku nebo likvidování drobných závad, které se časem na majetku mohou vyskytnout (Kubátová, 2020).

Jestliže se účtuje o hodnotách oprav a údržeb, okamžik zaúčtování ovlivní výsledek hospodaření podniku. U technického zhodnocení se náklad postupně uplatňuje pomocí odpisů. Pokud se naskytne pochybnosti je možné požádat o posudek, jestli se jedná o technické zhodnocení či nikoliv správce daně. Při této situaci je nutnost, aby se předložily podklady k majetku a uhrazení správního poplatku, který činí 10 000 Kč (Hauzarová, 2019).

„Jestliže technické zhodnocení u drobného majetku nepřesáhlo v úhrnu období částku finančního limitu, stává se takový majetek dlouhodobým hmotným či nehmotným majetkem.“

Mezi majetek, u kterého technické zhodnocení není proveditelné patří pěstitelské celky trvalých porostů, základní stádo, tažná zvířata a majetek o kterém účtuje účetní jednotka ve skupině 03- Dlouhodobý hmotný majetek neodepisovaný (pozemky, umělecká díla a sbírky), (Kubátová, 2020).

3.4 Oceňování dlouhodobého majetku

Při správném uplatnění odpisů je rozhodující, aby se stanovila správná vstupní cena majetku, ze které se počítají odpisy. Mezi pořízením majetku je úzký vztah se způsobem oceňování. Ocenění se musí provést při každém pořízení nové položky majetku (Prudký, Lošťák, 2019).

Oblast oceňování dlouhodobého majetku upravuje zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Majetek se oceňuje a i účetně a daňově odpisuje při dvou okamžicích podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Jeden z okamžiků nastává při uskutečnění účetního

případu v souladu s §25 nebo ke konci rozvahového dne. Může nastat možnost kdy okamžik nastane v jiný moment, a to kdy se účetní uzávěrka skládá podle §27.

3.4.1 Základní způsoby ocenění majetku

- Pořizovací cenou– jedná se o pořizovací cenu dlouhodobého nehmotného majetku a hmotného majetku, která se skládá z ceny pořízení zároveň i s vedlejšími pořizovacími náklady, které vznikly při pořízení majetku (Skálová a kol, 2018). Mezi položky vedlejších nákladů spojené s pořízením dlouhodobého majetku podle vyhlášky č.500/2002 Sb., část IV. §47 se řadí:
 - náklady na montáž majetku, clo a doprava
 - zkoušky před uvedením zakoupeného majetku do stavu způsobilého k užívání
 - náklady na přípravu a zabezpečení pořizovaného majetku, poradenské služby, zprostředkovatelské služby, správní poplatky, expertízy, přípravné práce
 - náklady spojené s vyřazením stávajících staveb a jejich části z důvodu nové výstavby
 - náklady spojené s úhradou oprávněných nákladů provozovatelů přenosových soustav, a jiné
- Vedlejší pořizovací náklady, které nevstupují do pořizovací ceny majetku jsou opravy a údržby, kurzové rozdíly, zaškolení pracovníků nebo náklady na vybavení zásobami (Skálová a kol., 2018).
- Reprodukční pořizovací cenou – reprodukční cenu používáme při oceňování následujících položek: dary, inventarizační přebytky, vložený majetek do podnikání u osob samostatně výdělečně činných a majetek, který se vyrobil firmou ve vlastní režii a podnik zde není schopen stanovit cenu ve výši vlastních nákladů (Valouch, 2012). Reprodukční cena se tedy používá u takového majetku, který byl bezúplatně vložen do společnosti. Stanovení ceny majetku se řídí zvláštním právním předpisem zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Vlastní náklady – ocenění se týká dlouhodobého hmotného majetku a nehmotného majetku, který se ve společnosti svou podnikatelskou činností vytvořil, vlastní činností vytvořené zásoby podniku a příchovky zvířat (Prudký, Lošťák, 2019).

„Vlastními náklady u hmotného majetku kromě zásob a u nehmotného majetku kromě pohledávek vytvořeného vlastní činností přímé náklady vynaložené na výrobu nebo jinou činnost, popřípadě i přiřaditelné nepřímé náklady, které se vztahují k výrobě nebo jiné činnosti, vymezené v souladu s účetními metodami: do přímých nákladů se zahrnuje pořizovací cena materiálu a jiných spotřebovaných výkonů a další náklady, které vzniknou v přímé souvislosti s danou výrobou nebo jinou činností“ (Prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví pro podnikatele č.500/2002 Sb., část IV. §25).

3.5 Evidence dlouhodobého majetku

Na základě vysokých finančních prostředků vynaložených na pořízení dlouhodobého majetku, který se do podniku pořizoval na dobu delší než jeden rok, účetní jednotka je povinna na základně vnitřních účetních směrnic evidovat majetek. Majetek se eviduje na takzvané inventární karty, které obsahují následující body (Štohl, 2019).

- vstupní cena koupeného majetku firmy
- způsob pořízení
- datum pořízení a zařazení majetku do evidence
- způsob odepisování
- číslo odpisové skupiny
- doba odepisování majetku a výše odpisů
- odpisový plán

Na základě povinnosti účetní jednotky ke dni sestavení účetní závěrky provést inventarizaci dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, slouží evidence majetku jako poklad k inventarizaci.

3.6 Vyřazení majetku

V podniku se vyřazuje majetek díky různým příčinám a odlišnými způsoby. Nejčastěji se jedná o vyřazení majetku prodejem nebo likvidací. Mezi méně časté způsoby je vyřazení majetku darem nebo v důsledku manka a škod, ztrát nebo krádeže.

3.6.1 Způsoby vyřazení

- prodej– při prodeji je zůstatková cena majetku v plné výši uznána jako položka, která snižuje základ daně.
- likvidace – jestliže likvidace je z jiných příčin, než škody na majetku je zůstatková cena též jako při prodeji plně uznatelná jako položka, která snižuje základ daně. Pokud se likviduje majetek, účetní jednotka má povinnost to prokázat u správce daně. Na základě prokázání je vystaven protokol o vyřazení předmětného majetku, kde musí být zaznamenáno odůvodnění proč byl majetek zlikvidován a způsob likvidace.

Další náležitost protokolu je uvedení času a místa likvidace a následné naložení se zlikvidovaným majetkem. Obvykle je u protokolu přidán doklad o likvidaci majetku. Akceptovatelný doklad je doklad ze sběrného dvora nebo kovošrotu aj. Pokud se účetní jednotka rozhodne pro vlastní likvidaci majetku, jedná se o daňový výdaj.

- v důsledku vzniklých škod a mank– jestliže v podniku nastane situace, kdy majetek je vyřazen z důvodu manka nebo škody, bude zůstatková cena majetku uznatelný výdaj, ale jen do výše náhrad.
- dar– účetní jednotka má možnost majetek vyřadit prostřednictvím daru. Tento způsob se musí důkladně promyslet. Jestli se vyřazuje majetek darem, jeho zůstatková cena není možno použít jako daňově uznatelný výdaj. Zde se zvažuje, jestli se bude jednat o položku u které je možnost uplatnění její částky, která sníží základ daně v souladu s ustanovením §15 odst. zákona o dani z příjmu. Přitom je adekvátní se zamyslet nad možností uplatnění poloviny ročního daňového odpisu v roce kdy byl majetek darován.
- vklad do obchodní korporace či družstva
- převod z podnikání do osobního vlastnictví (Lampová,2020).

3.7 Odepisování dlouhodobého majetku

Dlouhodobý majetek při svém používání podílí na vzniku výnosů. Je to majetek, který se používá a je v podniku déle než jeden rok. Do provozních nákladů nelze zahrnout

náklady spojené s pořízením majetku v celkové výši a najednou, ale promítají se do nákladů postupně v jednotlivých letech používání majetku. Postupné promítání ceny spjaté s pořízením dlouhodobého majetku do nákladů se realizuje pomocí odpisů. Odpis jako takový formuluje snižování hodnoty majetku způsobeným fyzickým opotřebením, v důsledku používání snižuje zároveň ekonomickou životnost, morální opotřebení což znamená zastarání majetku dopadem změn a vývoje technologií (Brychta a kol., 2017).

Mezi odpisovaný majetek patří dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, nezahrnuje se zde dlouhodobý finanční majetek, ten je vyřazen. K podnikatelské činnosti je nezbytné aby účetní jednotka vlastnila vlastnické právo nebo jiné právo k majetku, kterým účetní jednotka disponuje a využívá k činnosti. Na základě §28 zákona č.563/1991 Sb., o účetnictví se odpisování provádí pomocí odpisového plánu. K dispozici jsou dva druhy odpisu, první druh je účetní a druhý daňový (Valouch,2012).

Jestliže nelze stanovit dobu používání nehmotných výsledků vývoje a goodwillu, odpisování stanoví účetní jednotka. Doba odpisování goodwillu nebo i záporného goodwillu a nehmotných výsledků vývoje nesmí se stanovit kratší než 60 měsíců a delší než 120 měsíců. Důvod rozhodnutí účetní jednotky o době používání musí vysvětlit v účetní závěrce v příloze (Prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví pro podnikatele č.500/2002 Sb., část IV. §56).

Způsob odpisování každého nového pořízeného dlouhodobého majetku je na svobodné vůli odpisovatele. Způsob odpisování je nutné dodržovat po celou dobu životnosti majetku, nelze jej v průběhu odpisování změnit (Prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví pro podnikatele č.586/1992 Sb., část III. §30).

Aby se nakupený dlouhodobý majetek mohl uvést do evidence a následně odepisovat, musí účetní jednotka stanovit do jaké odpisové skupiny majetek patří, aby bylo jasné kolik let se daný majetek bude odepisovat.

1. Odpisová skupina – minimální doba odepisování je stanovena na 3 roky. Do této skupiny se řadí kancelářské zařízení, zvířata, počítače, programové vybavení,televizní kamery apod.

2. Odpisová skupina – minimální doba odepisování u druhé odpisové skupiny je 5 let. Mezi vybrané položky patří stroje a zařízení, traktory, nákladní vozy, dvoustopá motorová vozidla osobní, čerpadla, plastové prefabrikované stavební části a celky, prodejní automaty, stavební jeřáby, mrazicí a chladicí zařízení, trolejbusy, letadla, vysílací přístroje pro rozhlasové a televizní vysílání, obráběcí a tvářecí stroje.

3. Odpisová skupina – dlouhodobý hmotný majetek zařazený do 3. odpisové skupiny se odepisuje minimálně 10 let. Skupina zahrnuje kovové konstrukce pro mosty, lodě, výtahy, kovové výrobky, manipulační technika, prefabrikované a stavební části z betonu a železobetonu zásobníky, kovové nádrže, kontejnery, parní kotle, pece, turbíny, hořáky, jeřáby, klimatizační zařízení, generátory, elektromotory, lokomotivy, transformátory apod.

4. Odpisová skupina – minimální doba odepisování je 20 let. Do skupiny patří plynovody, ropovody, vodovody aj., věže, komíny, sila, stožáry, budovy z plastů a dřeva, oplocení budov a inženýrských staveb, vedení místní a dálková trubní, telekomunikační a elektrická, stožáry, stavby elektráren, průmyslové komíny, koupaliště.

5. Odpisová skupina – stanoven minimální počet let odepisování je 30 let. Skupina obsahuje budovy kromě budov, které jsou uvedeny v odpisové skupiny 4. a 6., silnice, dálnice, mosty, komunikace, tunely, podjezdy, přístavy, přehrady, podchody, objekty čištění odpadních vod, studny, kašny, stavby pro sport a rekreaci.

6. Odpisová skupina – zde je majetek, který se odepisuje minimálně 50 let. Řadí se sem budovy hotelů, administrativní budovy, budovy pro společenské a kulturní účely, podzemní obchodní střediska, knihovny a muzea, historické a kulturní památky (Jindrová, 2021).

3.7.1 Účetní odpisy

„Dlouhodobý majetek účetně odpisuje především vlastník majetku(pronajímatel), a to na základě odpisového plánu. Odpisový plán musí plnit požadavky, které stanovuje § 56 odst. 3 vyhlášky č. 500/2002 Sb. Dlouhodobý majetek lze odpisovat jen do výše jeho ocenění v účetnictví (nikdy né více!)“ (Valouch, 2012).

Pro vyjádření reálného opotřebení dlouhodobého majetku firmy se používají účetní odpisy, které rozkládají cenu pořízení nakoupeného majetku do doby, kdy se majetek používá. Ve vnitropodnikových směrnících je vhodné uvést jakým způsobem se budou účetně odpisovat druhy majetku, které jsou zde uvedeny. Tím bude stanoven odpisový plán, který co nejvíc nejpřesněji zaznamenají dobu použitelnosti majetku, na základě odpisového plánu se vyčíslí odpisy. Musí být pevně dané doby odpisování, sazby a metody, protožev průběhu odpisování nelze je měnit. Pro zaúčtování odpisů a výpočtu slouží odpisový plán jako účetní doklad (Mrkosová, 2018).

Metody účetních odpisů

- časová
- výkonová
- komponentní odpisování

3.7.1.1. Časová metoda účetních odpisů

Na základě zvolení doby použitelnosti majetku účetní jednotkou je odvozena časová metoda odpisování. Pro účetní jednotkou je důležité prvně zvolit správný okamžik, od které se bude dlouhodobý majetek moct odpisovat. Zásadou je, že odpisování majetku začíná začátkem následujícího měsíce po měsíci, ve kterém se majetek uváděl do evidence a užívání v podniku. Časová metoda účetních odpisu má možnost využívat tři varianty odpisování (Valouch, 2012).

Tři varianty časových účetních odpisů podle Valoucha (2012):

rovnoměrné– lineární účetní odpisy

Metoda využívá principu rovnoměrného zahrnování odpisů do nákladů. Každý rok do nákladů se zahrne stejná výše odpisů. Metoda je vhodná pro takový majetek, který má charakter se opotřebovávat rovnoměrně po celou dobu jeho použitelnosti v podniku. Jestliže se majetek pořídí v průběhu účetního období, je nezbytné pro účetní jednotku vypočítat část odpisu, která se týká účetního období, ve kterém byl majetek pořízen.

Vzorec pro výpočet:

$$Odpis = \frac{Vstupní\ cena\ majetku(VC)}{Doba\ odpisování\ (t)}$$

zrychlené – degresivní účetní odpisy

Metoda poskytuje rychlejší možné odpisování než například u rovnoměrného odpisování. Prostřednictvím metody se odpisují druhy majetku, které v prvním letech používání ztrácejí poměrnou část své hodnoty. Mezi takové druhy majetku zahrnujeme majetek výpočetní techniky, kde se vývoj technologií rychle posouvá do předu.

Vzorec pro výpočet:

$$Odpis = \frac{2 \times VC \times (t + 1 - i)}{t \times (t + 1)}$$

VC - vstupní cena (Kč)

t- doba odpisování (v letech)

i - rok odpisování

zpomalené – progresivní účetní odpisy

Účetní jednotka používá metodu tehdy, kdy ví, že daný druh majetku svou hodnotu ztrácí především v posledních letech své životnosti, a naopak první roky životnosti je jeho opotřebení minimální. V rámci metody je patrné, že roční odpis následujícího účetního období bude vždy vyšší jak odpis předchozího účetního období.

Vzorec pro výpočet:

$$Odpis = \frac{2 \times VC \times i}{t(t + 1)}$$

VC- vstupní cena (Kč)

t - doba odpisování (v letech)

i - rok odpisování

3.7.1.2. Výkonová metoda účetních odpisů

Výkonová metoda účetních odpisů pracuje s odpisy, které jsou dedukovány z množství výkonů, které podnik díky dlouhodobému majetku obdrží. Metodu je vhodné použít u majetku, kde míra opotřebení přímo závisí na množství výkonů, které podnik dosáhnul daným majetkem. Výkonová metoda účetních odpisů je možné použít u majetku jako jsou výrobní stroje, formy, matrice nebo šablony (Brychta a kol., 2017).

Výpočet odpisů podle Valoucha (2012) pomocí odpisového koeficientu:

Vzorec pro výpočet:

$$\text{Odpisový koeficient} = \frac{VC}{PKVDV}$$

VC - vstupní cena (Kč)

PKVDV - počet kusů výrobků deklarovaných výrobcem (ks)

Pro výpočet odpisů v jednotlivých letech používání se využije vzorec:

Roční odpis = odpisový koeficient * skutečný počet vyrobených výrobků v daném roce

3.7.1.3. Komponentní odpisování

Účetní jednotka má možnost využít metodu komponentního odpisování v případě, kdy chce některé složky majetku odepsat rychleji dle §56a vyhlášky č. 500/2002 Sb. U tohoto majetku dochází k rychlejšímu opotřebení jeho komponenty. Když skončí životnost majetku a účetní jednotka se rozhodne o výměně části nejedná se o opravu. Výměna se objeví u ocenění daného majetku. Celkové ocenění se sníží o hodnotu vyměněné komponenty a navýší o hodnotu nové komponenty. V hodnotě nové komponenty je součástí i náklady na výměnu (Štohl, 2019).

Odepisování dospělých zvířat a jejich skupiny

Dospělá zvířata a jejich skupiny mají odlišný způsob odepisování, zároveň představují hospodářská dospělá zvířata. Hospodářská dospělá zvířata tvoří kategorie koní, skotu, koz, ovcí, oslů, mezků, mul a hejna hus. Mezi hospodářská dospělá zvířata se neřadí hejna slepic, krůt, kachen, perliček, ryb, zvířata chovaná pro kožešiny, psi, včelstva, mladá zvířata a zvířata která jsou ve výkrmu. Podle pokynu GFŘ D-22 k §26 zákona o dani z příjmu bod 7 se řadí zvířata základního stáda do odpisové skupiny 1. Odpisová skupina 1 udává že doba daňového odepisování je 3 roky. Koně mají výjimku a patří do odpisové skupiny 2, kde je doba odepisování stanovena na 5 let.

Odpisy dospělých zvířat a jejich skupin se stanovují:

A) Individuální evidence – odpis při individuální evidenci se používá u zvířat, která evidujeme individuálně, tažných zvířat a dostihových a plemenných koní. Vstupní cena se určuje jako průměrná účetní cena za jeden kus zvířete, nebo cena ke vztahu plemenné hodnoty, kterou stanoví poplatník.

Vzorec pro výpočet:

$$\text{Roční odpis} = \frac{PC - Zb H_{brakace}}{t}$$

PC- pořizovací cena (Kč)

Zb $H_{brakace}$ - předpokládaná tržba při brakaci (Kč)

t- předpokládaný počet let v chovu

B) Skupinová evidence – odpis při skupinové evidenci se neuplatňuje u tažných zvířat, dostihových plemenných koní. Evidence se týká zvířat, která jsou skupinově podle jednotlivých druhů zvířat. U skupinové evidence se používá jen rovnoměrná metoda odepisování.

„Vstupní cenou je při zahájení odepisování úhrn pořizovacích cen jednotlivých druhů zvířat zjištěný z účetnictví k poslednímu dni předcházejícího zdaňovacího období (případně k datu zahájení činnosti).“

Vzorec pro výpočet:

První rok odpisování ve skupinové evidenci (1 odpisová skupina)

$$\text{Roční odpis} = \frac{P \times 20}{100} + \frac{V \times 10}{100} + \frac{(KS - P)}{100} \times 20$$

Další roky odpisování ve skupinové evidenci (1 odpisová skupina)

$$\text{Roční odpis} = \frac{P \times 20}{100} + \frac{V \times 20}{100} + \frac{(KS - P)}{100} \times 40$$

Vysvětlivky:

P - hodnota zvířat zařazených do skupiny v průběhu zdaňovacího období

V - hodnota zvířat vyřazených ze skupiny v průběhu zdaňovacího období

KS - konečný stav

(Jindrová, 2021)

3.7.2 Daňové odpisy

Daňové odpisy se řídí zákonem o dani z příjmů z č. 586/1992 Sb. Odpis se stává uznatelným nákladem. Účelem je správné stanovení daňového základu a následné daně z příjmů.

V příloze zákona č. 586/ 1992 Sb., se majetek zařazuje do 6. odpisových skupin. Každá odpisová skupina má jinou dobu odepisování (dobu životnosti). Pro účely daňového odepisování existují dvě metody. Podnik si sám stanoví, jakou metodu použije. Metody se dělí na rovnoměrné a zrychlené. Pokud zvolí účetní jednotka metodu, nemá možnost jí v průběhu odpisování majetku měnit a musí pokračovat v dosavadně zvolené metodě (Mrkosová, 2018).

Daňové odpisy neukazují skutečnou míru opotřebení majetku. Odpisy se neúčtují, ale jsou nezbytné pro stanovení základu daně. Daňový odpis je maximální částka odpisu, která je akceptovatelná pro stanovení daňové základu (Brychta a kol., 2020).

Majetek se jak u účetních, tak u daňových odpisu odpisuje pouze do výše vstupní ceny majetku. Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny směrem nahoru (Valouch, 2012).

Metody daňových odpisů

- Rovnoměrné odpisování

- Zrychlené odpisování

3.7.2.1. Rovnoměrné odpisování

Principem rovnoměrného odpisování je to, že základ daně je zatížen stále stejně velkou odpisovanou částkou, kromě prvního roku odpisování majetku. Pro účely odpisování ke každé odpisové skupině je i roční odpisová sazba, která se vyjadřuje v procentech. Účetní jednotka má možnost upravit sazbu, a to ji snížit, tím se prodlouží celková doba odpisování majetku. Je umožněno sazby měnit, vždy do maximální její hodnoty v jednotlivých zdaňovacích obdobích (Prudký, Lošťák, 2019).

Pro první rok je roční odpisová sazba jiná oproti sazbě v dalších letech. Pokud majetek projde technickým zhodnocením používá se sazba pro zvýšenou vstupní cenu.

Vzorce pro výpočet podle Prudkého a Lošťáka (2019):

Roční odpis v prvním roce odpisování

$$\text{Roční odpis} = \frac{VC \times OS1}{100}$$

VC - vstupní cena majetku (Kč)

OS1 - roční odpisová sazba pro první rok odpisování

Roční odpis v dalších letech odpisování

$$\text{Roční odpis} = \frac{VC \times OS2}{100}$$

VC - vstupní cena majetku (Kč)

OS2- roční odpisová sazba v dalších letech odpisování

Roční odpis po provedeném technickém zhodnocení

$$\text{Roční odpis} = \frac{ZVC \times OSZ}{100}$$

ZVC - zvýšená vstupní cena o technické zhodnocení

OSZ- roční odpisová sazba pro zvýšenou vstupní cenu

U zvoleného dlouhodobého majetku je možnost navýšit odpis v prvním roce odepisování. Účelem je rozložit napříč časem s důrazem odpisy v prvním roce. Pokud je poplatník prvním odpisovatelem majetku, může odpis v prvním roce navýšit o 10%, 15% a 20% jak mu umožňuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Odpis v prvním roce zvýšit o 10% dle zákona o dani z příjmu lze uplatnit u hmotného majetku, který je zařazen v 1. až 3. odpisové skupině.

Vyšší navýšení odpisu dle zákona o dani z příjmu je možné pouze u zařízení, které slouží k:

- „o 15% vstupní ceny zařízení pro čištění a úpravu vod v klasifikaci produkce CZ-CPA označeného kódem 28.29.12 využívaného ve stavbách zařazených podle Klasifikace stavebních děl CZ-CC vydané Českým statistickým úřadem. Zařízení na zhodnocení druhotných surovin zahrnutých v oddílu 28, pomocí něhož jsou zpracovány druhotné suroviny specifikované ve třídě CZ. CPA 38.32

- o 20% vstupní ceny stroje pro zemědělství a lesnictví, v klasifikaci produkce CZ - CPA označeného kódem 28.3, a to jen u poplatníka s převážně zemědělskou a lesní výrobou" (Prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví pro podnikatele č.586/1992 Sb., část III. §32).

3.7.2.2. Zrychlené odpisování

Odpisy počítané zrychlenou metodou se promítají do nákladů nerovnoměrně. V prvním letech odpisování se do nákladu dostane poměrná část hodnoty majetku. Pro účely výpočtu odpisu jsou ke každé odpisové skupině přiděleny odpisové koeficienty (Skálou a kol., 2018). Odpisové koeficienty jsou stanoveny v §32 zákoně o dani z příjmu.

Vzorec pro výpočet zrychleného daňového odpisu (Chalupa a kol., 2020):

Odpis v prvním roce odpisování

$$\text{Roční odpis} = \frac{VC}{K1}$$

VC - vstupní cena majetku (Kč)

K1 - koeficient pro zrychlené odpisování v prvním roce

Odpis v dalších letech odpisování

$$\text{Roční odpis} = \frac{2 \times ZC}{Kx - n}$$

ZC - zůstatková cena (Kč)

Kx - koeficient pro zrychlené odpisování v dalších letech odpisování

n - počet let, po které byl majetek již odpisován

Vzorec pro výpočet zrychleného odpisu při uplatnění technického zhodnocení se nemění, jediná změna nastane při volbě koeficientu pro zvýšenou vstupní cenu.

V souladu s §32 odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů lze u metody zrychleného odpisování u nového hmotného majetku navýšit sazby odpisování, pokud platí že poplatník je prvním odpisovatelem. Odpisy lze zvýšit o 10%, 15%, 20%.

3.7.3 Odpisování dlouhodobého nehmotného majetku

Dle novely zákona č. 609/2020 Sb., zákona o dani z příjmů s účinností od 1.1. 2021 byl zrušen nehmotný majetek pro daňové účely. Dlouhodobý nehmotný majetek, který je pořízen od data 1.1.2021 se nepovažuje jako majetek, ze kterého se počítají daňové odpisy. S nehmotným majetkem a jeho technickým zhodnocením se pro účely daně z příjmů bude zacházet jako s drobným majetkem, pokud překročí stanovenou výši ceny pořízení dlouhodobého nehmotného majetku určenou účetní jednotkou.

Účetní jednotka si cenu pořízení stanovuje ve svých účetních směrnicích. Společnost pro účely stanovení daňové základu použije účetní odpisy (Sůsa, 2021).

3.8 Vliv odpisů na výsledek hospodaření

Dlouhodobý majetek se poměrnou částí podílí na tržbách podniku, proto účetní jednotka nemůže výdaje spojené na jeho pořízení jednorázově zahrnout do nákladů. Podnik má povinnost vyobrazovat věcnou a poctivou skutečnost. Náklady spojené s pořízením majetku, které v podniku jsou vyjádřeny pomocí odpisů, které jsou v této práci zmíněny, se musí uplatňovat v účetnictví postupně.

Účetní odpisy se v praxi běžně nerovnají daňovým odpisům. Pokud účetní odpisy jsou oproti daňovým vyšší, na konci zdaňovacího období tento rozdíl zvýší základ daně. V případě, kdy budou daňové odpisy vyšší, vzniklý rozdíl sníží základ daně. Jestliže nastane rovnost mezi účetními a daňovými odpisy, základ daně se neupravuje.

3.8.1 Výsledek hospodaření

Účetní jednotka pro stanovení výsledku hospodaření musí zjistit rozdíl mezi výnosy a náklady. Výsledek hospodaření může vyjít kladně v podobě zisku tak v opačném případě záporně v podobě ztráty. Zisk vzniká, pokud výnosy podniku jsou vyšší než náklady podniku. Ztráta vzniká, jestliže výnosy podniku jsou nižší jak náklady podniku.

Výsledek hospodaření je součástí vlastního kapitálu, který financuje majetek ve společnosti. Vlastní kapitál se zvýší, jestliže vznikne kladný výsledek hospodaření.

Výsledek hospodaření se člení na dvě části. Provozní výsledek hospodaření je rozdíl mezi provozními výnosy a provozními náklady. Pro zjištění finančního výsledku hospodaření se srovnávají finanční výnosy s finančními náklady. Obě části po sečtení vytvoří výsledek hospodaření před zdaněním, neboli hrubý zisk. Po odečtení daně z příjmů se výsledku hospodaření nazývá disponibilní zisk.

3.9 Daňový štít

Daňový štít je způsob, na základě něhož má společnost možnost svůj základ daně snížit prostřednictvím odčitatelných položek. Daňový štít se rozlišuje na 3 typy: úrokový, odpisový a leasingový. Principem je využití uznatelnosti úrokových nákladů z cizích zdrojů financování podniku, daňových odpisových nákladů a leasingových nákladů.

Jestliže se společnost rozhodne využívat výhody daňového štítu, sníží celkovou daňovou povinnost za dané daňové období. Na základě daňového štítu, společnost má možnost pořídit nový dlouhodobý majetek, který se bude v následujícím daňovém období odepisovat. Důsledkem je pravidelná výměna majetku.

4 Vlastní práce

4.1 Charakteristika společnosti

Společnost Medoky s.r.o. je malá firma sídlící ve středních Čechách v obci Hlízov. Hlavním předmětem podnikání je chov včel za účelem sbírání medu, vosku, propolisu a včelího jedu. Včelí jed se z poloviny zpracovává do kosmetiky a z druhé se dodává do farmaceutických firem, kde ho používají na léčbu dny, revmatu nebo dermatologických onemocnění. Firma disponuje majetkem na zpracování medu a včelího jedu.

Identifikační údaje společnosti:

Jméno společnosti: Medoky s.r.o.

Právní forma: společnost s ručením omezením

IČ: 23242526

DIČ: 62524232

Datum zápisu do OR: 27. 10. 2015

Základní kapitál: 1 000 000 Kč

Společnost vede účetnictví v plném rozsahu a zdaňovací období je kalendářní rok.

Tabulka č. 5 - Přehled vybraného dlouhodobého majetku firmy Medoky s.r.o.

Druh majetku	Majetek	Odpisová skupina	Datum pořízení a zařazení do evidence	účetní odpis	Daňový odpis
DHM	Osobní automobil	2	6/2019	Výkonový	Rovnoměrný
DHM	Budova	6	5/2016	Časový	Rovnoměrný
DHM	Počítač	1	10/2021	Časový	Rovnoměrný
DHM	Plnicí linka	2	6/2016	Výkonový	Zrychlený
DNM	software	-	3/2021	Časový	---

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.1 Interní odpisový plán pro dlouhodobý majetek

Účetní jednotka stanovila, že dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek bude, který bude nově pořízen se bude oceňovat na úrovni pořizovacích cen. Firma majetek odepisuje

pomocí účetních odpisů. Odpisy jsou vypočteny z pořizovací ceny a předpokládané doby životnosti daného majetku. Společnost stanovila doby životnosti majetku takto:

Účetní jednotka začíná odpisovat jednotlivé druhy majetku následující měsíc po měsíci, kdy byl majetek uveden do užívání společností. Dlouhodobý hmotný majetek se stává, pokud je v podniku déle než jeden rok a pořizovací cena je vyšší než 80 000 Kč. Nehmotný majetek je zařazen bez ohledu na pořizovací cenu do účetní evidence. Doba odepisování bude 60 měsíců. Zaokrouhlování odpisů je dle zákona o dani z příjmů č. 586/1992 Sb., na celé koruny nahoru.

1. odpisová skupina 48 měsíců
2. odpisová skupina 96 měsíců
3. odpisová skupina 180 měsíců
4. odpisová skupina 360 měsíců
5. odpisová skupina 240 měsíců
6. odpisová skupina 120 měsíců

4.1.2 Modelové příklady odepisování dlouhodobého majetku

4.1.2.1. Odepisování osobního automobilu

Osobní automobil byl společností pořízen za účelem rozvážky medových produktů. Pořízen a zařazen do evidence byl 6/2019. Pořizovací hodnota automobilu byla ve výši 500 000 Kč. Majetek se zařadil do druhé odpisové skupiny. Daňové odpisy se budou provádět po dobu 5 let dle zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb.

Účetní jednotka zvolila u daňových odpisu metodu rovnoměrnou. Účetní odpisy zvolila jednotka tak, že použije metodu výkonovou s odepisováním od začátku měsíce červenec. Roční odpis bude záviset na počtu ujetých kilometrů za konkrétní účetní období. Pro odepisování výkonovou metodou je důležité vědět, kolik kilometrů je automobil schopný ujet po dobu jeho životnosti. Výrobce u automobilu uvádí výši 250 000 najetých kilometrů bez poruchy. Díky stanovené výkonové metodě nelze přesně stanovit odpisový plán, protože nelze stanovit počet ujetých kilometrů. Odpisy se počítají až v okamžiku, kdy skončí období, přičemž se ukládaly údaje o počtu ujetých kilometrů.

Účetní odpisy

Pro výpočet odpisů výkonovou metodu se použil vzorec č. 9 a č. 10, které jsou definovány v metodice bakalářské práce. Účetní jednotka stanovuje odpisový koeficient pomocí vzorce č. 9 a stanoví sazbu v korunách na jeden ujetý kilometr automobilu.

Koeficient se vypočítal následovně:

$$500\,000 / 250\,000 = 2 \text{ Kč}$$

Odpis se vypočítá za pomoci vzorce č. 10. Dle výkazů společnosti je možné zjistit počet ujetých kilometrů za dané období. V následující tabulce č. 6 je zaznamenáván přehled účetních odpisů osobního automobilu. Rok 2022 není vyplněn díky absenci dat za dané období.

Tabulka č. 6 Účetní odpisový plán osobního automobilu

Rok	Výpočet	Odpis (Kč)	Oprávky (Kč)	Zůstatková cena (Kč)
2019	2*26 000 km	52 000	52 000	448 000
2020	2*34 500 km	69 000	121 000	379 000
2021	2*32 200 km	64 400	185 000	315 000
2022	2*...	---	---	---

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetní evidence

Daňové odpisy

V tabulce č. 7 je zaznamenán odpisový plán. Použity jsou sazby pro druhou odpisovou skupinu. Vzorce pro výpočet odpisů jsou zpracovány v metodice bakalářské práce. Použity vzorce byly č.1 a č.2.

Tabulka č. 7 Daňový (rovnoměrný) odpisový plán osobního automobilu

Rok	Výpočet	Odpis (Kč)	Oprávky (Kč)	Zůstatková cena (Kč)
2019	(500 000*11)/100	55 000	55 000	445 000
2020	(500 000*22,25)/100	111 250	166 250	333 750
2021	(500 000*22,25)/100	111 250	277 500	222 500
2022	(500 000*22,25)/100	111 250	388 750	111 250
2023	(500 000*22,25)/100	111 250	500 000	0

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

4.1.2.2. Odpisování budovy

Budova byla pořízena a zařazena do evidence 5/2016. Pořizovací cena dosahovala výše 30 000 000 Kč. Majetek je zaražen do šesté odpisové skupiny. V účetních směrnicích společnosti je stanovena u daňových odpisů metoda rovnoměrná, kdy doba odepisování bude 50 let. Z účetního hlediska byla použita metoda časová, při které je stanovena doba odepisování na 120 měsíců. Vzorce byly použity z metodiky bakalářské práce.

Účetní odpisy:

Odpisový plán v tabulce č. 8 vyobrazuje reálné opotřebení budovy Použity byly vzorce pro účetní odpisování z metodiky bakalářské práce. Konkrétně vzorec č. 6.

Tabulka č. 8 Účetní odpisový plán budovy

Rok	Výpočet	Odpis (Kč)	Oprávký (Kč)	Zůstatková cena (Kč)
2016	$(30\,000\,000/120)*7$	1 750 000	1 750 000	28 250 000
2017	$(30\,000\,000/120)*12$	3 000 000	4 750 000	25 250 000
2018	$(30\,000\,000/120)*12$	3 000 000	7 750 000	22 250 000
2019	$(30\,000\,000/120)*12$	3 000 000	10 750 000	19 250 000
2020	$(30\,000\,000/120)*12$	3 000 000	13 750 000	16 250 000
2021	$(30\,000\,000/120)*12$	3 000 000	16 750 000	13 250 000
2022	$(30\,000\,000/120)*12$	3 000 000	19 750 000	10 250 000
2023	$(30\,000\,000/120)*12$	3 000 000	22 750 000	7 250 000
2024	$(30\,000\,000/120)*12$	3 000 000	25 750 000	4 250 000
2025	$(30\,000\,000/120)*12$	3 000 000	28 750 000	1 250 000
2026	$(30\,000\,000/120)*5$	1 250 000	30 000 000	0

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetní evidence

Daňové odpisy:

Tabulka č. 9 udává odpisový plán budovy počítaný pomocí daňových odpisů. Metoda byla zvolena rovnoměrná. Budova se zařazuje do 6. odpisové skupiny, kde se udává minimální počet let odepisování ve výši 50 let. Výpočet se prováděl za pomoci vzorců č. 1 a č. 2

Tabulka č.9 Daňový (rovnoměrný) odpisový plán budovy

Rok	Výpočet	Odpis (Kč)	Oprávký (Kč)	Zůstatková cena (Kč)
2016	$(30\,000\,000 * 1,02 / 100)$	306 000	306 000	29 694 000
2017	$(30\,000\,000 * 2,02) / 100$	606 000	912 000	29 088 000
2018	$(30\,000\,000 * 2,02) / 100$	606 000	1 518 000	28 482 000
2019	$(30\,000\,000 * 2,02) / 100$	606 000	2 124 000	27 876 000
2020	$(30\,000\,000 * 2,02) / 100$	606 000	2 730 000	27 270 000
2021	$(30\,000\,000 * 2,02) / 100$	606 000	3 336 000	26 664 000
2022	$(30\,000\,000 * 2,02) / 100$	606 000	3 942 000	26 058 000
2023	$(30\,000\,000 * 2,02) / 100$	606 000	4 548 000	25 452 000
2024	$(30\,000\,000 * 2,02) / 100$	606 000	5 154 000	24 846 000
2025	$(30\,000\,000 * 2,02) / 100$	606 000	5 760 000	24 240 000
2026	---	---	---	---
2065	$(30\,000\,000 * 2,02) / 100$	606 000	30 000 000	0

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

4.1.2.3. Odpisování počítače

Počítač byl účetní jednotkou pořízen a zařazen do evidence v 10/2021. Vstupní cena dlouhodobého majetku byla stanovena ve výši 96 000 Kč. Účetní směrnice firmy udává dobu odepisování z účetního hlediska na 36 měsíců. Metoda byla zvolena časová. Majetek je zařazen do 1. odpisové skupiny.

Doba odepisování z daňového hlediska je totožná s dobou odepisování z účetního hlediska. Daňové odpisy jsou počítány metodou rovnoměrnou.

Účetní odpis:

V tabulce č. 10 je přehled účetních odpisů, u kterých byly použity vzorce z metodiky práce. Konkrétně vzorec č. 6.

Tabulka č. 10 Účetní odpisový plán počítače

Rok	Výpočet	Odpis (Kč)	Oprávký (Kč)	Zůstatková cena (Kč)
2021	$(96\ 000/36)*2$	5 334	5 334	90 666
2022	$(96\ 000/36)*12$	32 000	37 334	58 666
2023	$(96\ 000/36)*12$	32 000	69 443	26 557
2024	$(96\ 000/36)*10$	26 666	96 000	0

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetní evidence

Daňový odpis

Tabulka č.11 udává přehled daňových odpisů. Metoda byla zvolena rovnoměrná. Doba odepisování majetku je 3 roky. Výpočty se provedly za pomoci vzorců č.1 a č.2 z metodiky práce.

Tabulka č. 11 Daňový (rovnoměrný) odpisový plán počítače

Rok	Výpočet	Odpis (Kč)	Oprávký (Kč)	Zůstatková cena (Kč)
2021	$(96\ 000*20)/100$	19 200	19 200	76 800
2022	$(96\ 000*40)/100$	38 400	38 400	38 400
2023	$(96\ 000*40)/100$	38 400	38 400	0

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

4.1.2.4. Odepisování plnicí linky

Společnost pořídila plnicí linku na plnění krémů do plastových nádob. Plnicí linka byla pořízena a zaevidována v 6/2016. Pro účely účetní jsou stanoveny odpisy metodou výkonovou. Při výkonové metodě je nutné znát kolik plastových nádob je plnicí linka schopna naplnit za konkrétní účetní období. Výrobce udává 250 000 ks plastových nádob za období, kde garantuje chod linky bez poruch. Linka byla zařazena do 2. odpisové skupiny, s dobou odepisování 5 let. Metoda odepisování je v tomto případě zrychlená.

Účetní odpis:

Pro výpočet účetních odpisů výkonovou metodou jsou použity vzorce pro účetní odpisování z metodiky práce. Koeficient udává sazbu v korunách na jednu plastovou nádobu plnicí linky. Koeficient se vypočítá pomocí vzorce č.9.

Výpočet koeficientu:

$$750\,000/250\,000=3$$

Odpis se vypočítá za pomoci vzorce č.10 uvedený v metodice bakalářské práce. Rok 2022 nelze vyčíslit z důvodu neznalosti dat pro aktuální účetní období.

Tabulka č. 12 Účetní odpisový plán plnicí linky

Rok	Výpočet	Odpis (Kč)	Oprávky (Kč)	Zůstatková cena (Kč)
2016	3*36 000	108 000	108 000	642 000
2017	3*38 000	114 000	222 000	528 000
2018	3*41 000	123 000	345 000	405 000
2019	3*37 000	111 000	456 000	294 000
2020	3*32 000	96 000	552 000	198 000
2021	3*42 000	126 000	678 000	72 000
2022	3*---	---	---	---

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetní evidence

Daňový odpis

Majetek se řadí do 2. odpisové skupiny s dobou odepisování 5 let. Odpisy se vypočítají zrychlenou metodou. Pro výpočet zrychleného odpisu se použil koeficient pro 2. odpisovou skupinu. Pro výpočet se použily vzorce č.4 a č.5

Tabulka č. 13 Daňový (zrychlený) odpisový plán plnicí linky

Rok	Výpočet	Odpis (Kč)	Oprávký (Kč)	Zůstatková cena (Kč)
2016	750 000/5	150 000	150 000	600 000
2017	2*600 000/6-1	240 000	390 000	360 000
2018	2*360 000/4	180 000	570 000	180 000
2019	2*180 000/3	120 000	690 000	60 000
2020	2*60 000/2	60 000	750 000	0

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

4.1.2.5. Odpis softwaru

Software byl pořízen a zařazen do účetní evidence společností 3/2021 s hodnotou pořízení ve výši 180 000 Kč. Dle novely č. 609/2020 Sb., zákona o dani z příjmů s účinností od 1.1. 2021 se dlouhodobý nehmotný majetek neodepisuje pro daňové účely. Účetní jednotka sestavuje pouze účetní odpisový plán.

Účetní odpisy:

Tabulka č. 14 udává přehled o provedených účetních odpisů, které vyjadřují výši opotřebení softwaru, který byl pořízen společností. Vzorce jsou definovány v metodice bakalářské práce, zde byl použit vzorec č.6.

Tabulka č. 14 Odpisový plán softwaru

Rok	Výpočet	Odpis (Kč)	Oprávký (Kč)	Zůstatková cena (Kč)
2021	$(180\ 000/60)*9$	27 000	27 000	153 000
2012	$(180\ 000/60)*12$	36 000	63 000	117 000
2023	$(180\ 000/60)*12$	36 000	99 000	81 000
2024	$(180\ 000/60)*12$	36 000	135 000	45 000
2025	$(180\ 000/60)*12$	36 000	171 000	9 000
2026	$(180\ 000/60)*3$	9 000	180 000	0

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetní evidence

5 Výsledky a diskuze

5.1 Zhodnocení výsledků

V analytické části bakalářské práce jsou použity údaje z účetnictví fiktivní firmy Medoky s.r.o. Společnost je pro účely bakalářské práce zcela fiktivně vykonstruována tak, aby se pro účely odepisování dlouhodobého majetku mohly použít výše uvedené metody odepisování. Na modelových příkladech je znázorněno odpisování účetních a daňových odpisů pomocí metod, které jsou zmíněny a vysvětleny v teoretické části bakalářské práce. Od každé skupiny majetku je vybrán dlouhodobý majetek, u kterého je vyčíslen odpisový plán, použitý způsob odepisování, výše oprávek a průběžná výše zůstatkové ceny.

Účetní jednotka při účetním odepisování majetku má větší benevolenci oproti daňovému odepisování. Účetní odepisování je zahrnuto v účetních směrnicích účetní jednotky, kde si sama stanovuje dobu odepisování pro odpovídající odpisovou skupinu. Účetní odepisování se řídí zákonem o účetnictví č. 563/1991 Sb. Odpisování z účetního hlediska sděluje účetní jednotce míru fyzického opotřebení (opotřebení, ke kterému dochází v důsledku používání) a morálního opotřebení (opotřebení, ke kterému dochází v důsledku nových technologických a technických vývojích). Účetní odpisy se provádí za účelem věrného a poctivého obrazu.

Při daňovém odepisování se účetní jednotka řídí zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Daňové odpisy nejsou povinné pro účetní jednotku, nejedná se o zákonnou povinnost. Odpisování majetku z daňového hlediska dodržuje zatřídění majetku do jednotlivých odpisových skupin s příslušnou dobou odepisování. Jsou určeny metody odepisování rovnoměrné a zrychlené. Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru. Daňové odpisy se provádí za účelem stanovení výše daně z příjmů.

Je na uvážení, kterou metodu odepisování majetku účetní jednotka použije. Zvolenou metodu je nutné dodržovat po celou dobu odepisování. Při odepisování rovnoměrnou metodou se hodnota odpisu promítá do nákladů ve stejné výši po celou dobu odepisování kromě prvního roku. Při zrychleném odepisování se poměrná část hodnoty odpisů promítne do nákladů v prvních dvou letech, poté se hodnota odpisů snižuje.

Na konci účetního období se porovnávají účetní odpisy s daňovými odpisy v tomto pořadí. Jestliže účetní odpisy mají vyšší hodnotu než daňové odpisy, o tento rozdíl se zvyšuje základ daně a naopak. Stanovení správného základu daně je pro podnik důležité, neboť ze základu daně se počítá následná daň z příjmů.

6 Závěr

Bakalářská práce byla zaměřena na vysvětlení terminologie týkající se dlouhodobého majetku v podniku a definování možných metod odpisování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku v České republice. Práce byla rozdělena na dvě části, a to teoretickou a analytickou část. Dlouhodobý majetek je nedílnou součástí aktiv účetní jednotky. Společnost má povinnost brát ohledy na to, aby odpisy dlouhodobého majetku ukazovaly skutečnou míru opotřebení a vstupní cena majetku byla srozumitelněji rozdělena do doby, kterou stanovuje účetní jednotka na základě svých vnitropodnikových směrnic nebo se řídí zákonem o dani z příjmů č 586/1992 Sb.

Společnost musí dbát na správné stanovení metody odpisování při daňovém odpisech a doby životnosti u nově pořízeného majetku. Pokud se tak nestane, porušuje hlavní zásadu stanovenou zákonem o účetnictví č 563/1991 Sb. Zásada hovoří o poctivém a věrném zobrazení účetnictví.

Odpisy dlouhodobého majetku mají charakter postupného snižování hodnoty majetku v podniku. Odpisy slouží k financování dlouhodobého majetku, a to z vlastních zdrojů. Jedná se o daňově uznatelnou položku, díky které je možné optimalizovat daňový základ. Daňové odpisy se provádí podle zákona o dani z příjmů č. 568/1992 Sb. Stát na základě zákona stanovuje minimální doby odpisování každé odpisové skupiny, maximální roční sazbu pro rovnoměrné odpisování a minimální výši koeficientu pro zrychlené odpisování. Účetní odpisy se provádí dle zákona o účetnictví. Účetní jednotka si stanovuje sama dobu odpisování a metodu u majetku, který se rozhodla odpisovat z účetního hlediska.

Odpisování dlouhodobého majetku slouží k optimalizaci daňového základu. Účetní odpisy představují pro společnost náklad, tudíž snižují výsledek hospodaření daného účetního období. Daňové odpisy mají vlastnost působit na samotný základ daně z příjmů. U problematiky odpisování dlouhodobého majetku je nutné dodržovat dané právní předpisy.

Na základě aplikace teoretických poznatků z teoretické práce na modelových příkladech vyplynulo, že u modelového příkladu č.1 byla zvolena správná metoda daňového odepisování. Při porovnání odpisů u tohoto příkladu vznikl rozdíl, který snížil výsledek hospodaření, a tudíž i následný základ daně. U příkladu č.2 se vyčetlo, že hodnota účetních odpisů je vyšší oproti daňovým odpisům. Rozdíl navyšuje výsledek hospodaření a následný základ daně. Příklad č.3 vychází s rozdílem, kdy účetní odpisy jsou nižší než daňové, ale při změně metody odepisování na zrychlenou by se hodnota rozdílu zvýšila a výsledek hospodaření se snížil o vyšší částku než při rovnoměrném odepisování. Příklad č.4 má vyšší daňové odpisy než účetní odpisy a rozdíl snižuje výsledek hospodaření a základ daně, pouze v posledním roce u daňového odepisování jsou účetní odpisy vyšší než daňové. Pokud by se příklad č.4 počítal u daňových odpisů rovnoměrnou metodou, rozdíl by byl vyšší a výsledek hospodaření by se snížil o vyšší částku než při metodě zrychleného odepisování. Příklad č. 5 dle novely č. 609/2020 Sb. zákonu o daních z příjmů se počítá za pomoci účetních odpisů a ty mají vliv na výsledek hospodaření a základ daně, který ho navýší.

Při porovnání každého příkladu zvlášť je možné konstatovat, že účetní jednotka má v některých příkladech špatně zvolenou metodu odepisování.

Pro srovnání se vybral rok 2021, kdy suma účetních odpisů činila 3 222 734 Kč a suma daňových odpisů činila 736 450 Kč. Při porovnání odpisů vyplývá, že o částku v hodnotě 2 486 284 Kč musí účetní jednotka navýšit výsledek hospodaření kdy posléze se zvýší i základ daně. V případě nových navrhovaných metod by rozdíl činil 2 473 484 Kč. Pro optimalizaci základu daně navrhuji, aby se v účetních směrnicih změnila doba odepisování pro 6. skupinu. V modelových příkladech se nachází odepisový plán budovy, který díky zvolené době odepisování z účetního hlediska se do nákladu zahrnuje ve vysokých částkách. Účetní odpisy dosahují výše 3 000 000 Kč ročně, přičemž daňové odpisy jsou ve výši 606 000 Kč. Při prodloužení doby odepisování z účetního hlediska by se vstupní cena rozložila do jednotlivých let v nižších hodnotách a snížil by se rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy.

Seznam použitých zdrojů

BRYCHTA, Ivan, Miroslav BULLA, Tereza KRUPOVÁ, Ivana KUCHAROVÁ, Ivana PILAROVÁ, Yveta PŠENKOVÁ a Jiří STROUHAL. Účetnictví podnikatelů 2017: Výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 1. 2017. 14. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-518-5.

ČESKO. Vyhláška č.500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002. [online]. [2022-02-24] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz>

ČESKO. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1991. [online]. [cit. 2022-02-24] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz>

ČESKO. Zákon č. 568/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992. [online]. [cit. 2022-02-24] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz>

HAUZAROVÁ, Michaela. *Technické zhodnocení dlouhodobého majetku, či oprava?* [online]. 2019 [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/technicke-zhodnoceni-hmotneho-majetku-ci-oprava/>

CHALUPA, Rostislav a kolektiv. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2020*. 17. vydání. Olomouc: ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-250-2

JINDROVÁ, Blanka. *Daňové odpisy hmotného majetku* [online]. 2021 [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://www.du.cz/33/danove-odpisy-hmotneho-majetku-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Es4XQMkyMVPZz2H1GXiiJYo/>

JINDROVÁ, Blanka. *Výjimky z odepisování* [online]. 2021 [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: https://www.zivnostnik.cz/33/vyjimky-z-odepisovani-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EiBHOHdJ19w9fNqLXY-Ot0k/?uri_view_type=4

KUBÁTOVÁ, Alena. *Technické zhodnocení dlouhodobého majetku* [online]. 2020 [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/technicke-zhodnoceni-staveb-a-jineho-dlouhodobeho/>

LAMPOVÁ, Daniela. *Vyřazení majetku v daňové evidenci* [online]. 2020 [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://www.zivnostnik.cz/33/vyrazeni-majetku-v-danove-evidenci-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EgOSRrH-IXe-8ktsZvZGLNI/>
LANDOVÁ, Marie a Ivana KUCHAROVÁ. *Účetnictví*. Druhé vydání, 4. dotisk. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2014. ISBN 978-80-213-2104-5.

MRKOSOVÁ, Jitka. Účetnictví 2018: učebnice pro SŠ a VOŠ. Brno: Edika, 2018. Daně a účetnictví (Edika). ISBN 978-80-266-1223-0

NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky 2020. 14. vydání. Praha: GRADA Publishing, 2020. ISBN 978-80-271-1037-7.

PRUDKÝ, Pavel a Milan LOŠŤÁK. Hmotný a nehmotný majetek v praxi. 18. Anag, 2019. ISBN 978-80-7554-219-9

RYNEŠ, Petr. Podvojně účetnictví a účetní závěrka k 1. 1. 2020: Průvodce podvojným účetnictvím. 20. vydání. Olomouc: ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-254-0.

SKÁLOVÁ, Jana a kolektiv. Podvojně účetnictví 2018. Dvacáté čtvrté vydání. Praha: GRADA Publishing, 2018. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-0868-8.

SŮSA, Jaroslav. *Změny v hmotném a nehmotném majetku v roce 2021* [online]. 2021 [cit. 2022-02-27]. Dostupné z: <https://rsm.cz/blog/novinky/dane/zmeny-v-hmotnem-a-nehmotnem-majetku-v-2021/>

ŠTOHL Pavel. Učebnice účetnictví 2019: pro střední školy a veřejnost 2. díl. 18. upravené vydání. Znojmo: Štohl – vzdělávací středisko, 2019. ISBN 978-80-88221-26-5.

VALOUCH, P. Účetní a daňové odpisy 2012, 7. vydání. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-7713-9